

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. **«GORENJEČ»** stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Bum! Bum! Bum!

Pred kratkim je pisal «Slovenski Narod», da «Amerikanca ni več.» Danes bi tega ne mogel več storiti. Prezrl je, da so bili takrat že sklicani deželni zbori, in da pride v deželni zbor kranjski nekaj krščansko-socijalnih «Amerikancev». Ti so se producirali takoj v prvi seji v najlepših uniformah. Prišli so, kakor pride žid s kramo na trg s celo vrsto lepakov, na katerih je kamnotiskano: «Vse po 27 krajcarjev.» — Postavili so svoj štant, na vrh več rdečih bander, zraven pa velikansk boben, ki se kar upoguje pod silnimi udarci njihovega poglavarja. Predlagali so — seveda «nujno» —: da se upelje takoj občna in enaka volilna pravica; da se predela lovski zakon; da se podpravi idrijska realka; poboljša stanje idrijskih delavcev; odpravi vinska klavzula; osuši ljubljansko barjé; izvrši takoj zakon o kmetijskih zadrugah; odpomore pomanjkanju kmetijskih delavcev i. t. d.

Ti predlogi so se stavili nujno, obenem pa se je zahtevalo, da se utemeljevanje predlogov odgodi do konca seje in da bi nihče ne dvomil o resnosti predlagateljev, so ti državniški veleumi izjavili, da ne sprejmo mandata v noben odsek, in začeli obstrukcijo s trobentami, tintniki in stoli. Če to ni najboljša pot životvoriti v prid našega dobrega ljudstva vse te koristne nujne predloge, če to ni resna, dosledna in plodonosna politika, potem ne razumemo niti, kaj je pravo luegerjanstvo, niti kaj je amerikanizem.

Prav imajo «Slovenčevi» uredniki, ki se navzlic temu nastopu novih «katoliških» moči obnašajo kot vaški pastirji v soboto pred cerkvenim žeganjem: klobuke mečejo v zrak, z rokami ploskajo, vriskajo, preobračajo kozolce in sline se jim cede po cvrtju, ki jih čaka doma, krave pa so ušle med tem v mlado deteljo in popokale. Prav imajo ti uredniki, če slave požrtvovalnost in pogum «katoliških» poslancev; požrtvovalni so, ker vlečejo dijete, naj že delajo ali pa randalirajo, in pogumni so tudi, ker imuniteta jih varuje pred težko roko kazenskega sodnika.

Mi bi seveda želeli, da bi bili vsi ti nujni predlogi že uresničeni. Za takó najivno pa nimamo večino dežel-

nega zbora, da bi na ta način tratila čas in deželni denar. Naravnost neprijetno pa nas je dirnal predlog o podržavljenju idrijske realke. Ko smo brali ta predlog, imeli smo čut, kot bi videli slona stopiti v skledo juhe, razbiti skledo in uničiti juho. To je gotovo predlog, za katerega bo ob svojem času glasovala vsa zborra. Ali ti ljudje morda res ne vedo, da naučna uprava nima navade in ji tudi ne kaže, podržavljati komunalnih zavodov, dokler niso razredi dopolnjeni in dokler ni dozidano niti šolsko poslopje, ali ti ljudje res ne vedo, da se najboljša stvar diskreditira in oškoduje, če se sproži v najbolj neprilicnem času in ali jim tudi interesi lastnih volilcev niso več sveti?

Kar se pa tiče drugih predlogov, je to tako navadna in popolnoma prozorna špekulacija na nerazsodnost kmetijskih volilcev, da bo morda celo v teh krogih nekaj takih, ki bodo izpregledali ta manever. Če hočemo te predloge smatrati resnim, potem se kaže v njih taka najivnost predlagateljev, da bodo hvaležen predmet zabave ravno sedaj, ko se bliža čas kislih kumar. Seveda bodo trdili predlagatelji in camera caritatis sami, da teh predlogov ni smatrati resnim, da imajo le namen metati pod nogo večini polena in še bolj konfundirati in fanatizirati naše «dobro ljudstvo».

Tu pa se nam kaže kruta neusmiljenost predlagateljev z lastnimi volilci. To naše dobro ljudstvo ima še pred očmi dvignjene roke, polna ima še ušesa vznešenih tirad, ko se mu je med volitvami zabičevalo z nepopisnim fanatizmom, da se gre za vero, za dušni blagor in za večno izveličanje. Kako si bodo belili sedaj glavo ti ubogi volilci po kmetih, ko bodo brali poročilo o delovanju «katoliških» poslancev, in sicer ne samo ovčji pastirji po planinah in drvarji po hostah, ampak tudi magnetje po vaseh. Kako jim bo šlo v glavo, da se pravi koristiti katoliški veri, če se dela na to, da ne dobé deželne podpore reveži, katerim je uničil požar poslopja; kako hočejo razumeti, da se dela za njih dušni blagor, če se doseže z obstrukcijo, da se ne bodo regulirali hudourniki, ki pustošijo njive in travnike liberalcem in klerikalcem. — Kako hoče pojmiti njih skromna pamet, da dela poslanec za večno srečo svojih volilcev, če s piščalkami in polomljenimi stoli doseže na deželne troške, da se ne bodo popravljale ceste, sušila močvirja, če sez zabranjenimi vodovodi volilcem dá priložnost, da še zanaprej ali žejo

trpe sami in živina, živijo v nesnagi ali pa pijejo razne bacile, žabje ostanke in mrčese, pospešujejo tifuzne bolezni, hirajo in legajo prerano v grob. Vse to znajo doseči ti vrlji «katoliški» poslanci s svojimi kravali, insceniranimi na troške davkopllačevalcev.

Če naše dobro ljudstvo začne razmišljavati o tej zagonetki, ko se mu na eni strani jemlje vsakdanji kruh, na drugi strani pa kaže kramarski štant s polimanim blagom in rdečimi banderi, se mu bo morda vendarle začelo svitati — morda . . .

Načrt novega tiskovnega zakona.

Že štirideset let je preteklo, odkar imamo v Avstriji vedno eden in tisti tiskovni zakon. Razmere so se o od leta 1862, ko smo dobili sedaj veljavni tiskovni zakon, tako korenito izpremenile, da bi se bil moral že zdavnaj izpremeniti istotako tudi tiskovni zakon. Avstrija hoče biti moderna država, ali ravno, če se je kdo oziral na naš kazenski in tiskovni zakon, je moral reči, da stojimo daleč za vsemi modernimi evropskimi državami.

Sedaj nam obetajo, da se popravi stari greh. Dne 11. t. m. je ministrski predsednik Körber predložil načrt novega tiskovnega zakona. V prvi vrsti stavi načrt iz veljave sedanji tiskovni zakon iz leta 1862 z novelami od leta 1868 in 1894, dalje 27. poglavje kazensko-pravdnega reda, katero urejuje tiskovne pravde, konečno pa sploh vse postavne določbe, v kolikor bi bile iste z novim zakonom v nasprotju. — Med obrtnopravnimi določbami je važna ona, katera pravi, da se o posebno važnih okoliščinah smejo prirediti posebne izdaje, katere se smatrajo kot del lista, ki priredi izdajo. Za take posebne izdaje ni treba posebno prijave. — Določbe glede odgovornega urednika so ostale približno iste, kakor doslej in se smejo listi deliti v več delov, katerih vsaki sme imeti posebnega odgovornega urednika. — Odtegniti komu tiskovno obrt ne sme odslej več sodišče nego le obrtna oblast, pa le zaradi tega, če se je tiskar pregrešil zoper kazenski zakon iz dobičkarije in bil zaradi tega obsojen tako n. pr. zaradi tatvine, poneverjenja, goljufije itd.

Ena najvažnejših določeb načrta pa je prosta kolportaza. Odslej se bodo smeli časniki in druge tiskovine prodajati po javnih cestah, trgih in sploh po takih krajih, ki so vsakomur pristopni n. pr. kolodvorih, pristaniščih i. t. d. Tudi se bo smelo časnike razpečavati z avtomati. Posebne določbe glede proste kolportaze so

sledeče: Vsaka tiskovina, katera se bo razpečavala potom kolportaze, bode morala imeti na čelu prve strani jasno razvidno ceno. Po ulicah in trgih so bo smelo prodajati od 6. ure zjutraj do 10. ure zvečer, posebne izdaje listov se bodo smele prodajati — do polnoči. Po kolodvorih in ladjinih pristaniščih pa se bode smelo sploh vedno prodajati. Od hiše do hiše ponujati tiskovine bo prepovedano. Knjige potom kolportaze razpečavati je dovoljeno samo knjigotržcem. Tudi se bo smelo po cestah in javnih trgih deliti tiskovine zastoj med občinstvo.

Druga jako važna določba je namenjena popravkom. Doslej se je namreč popravljalo po časnikih vse, če je bilo resnično ali ne. Ker se uredništvo ni moglo prepričati o resničnosti svojih in nasprotnih trditvev, je iz previdnosti prejelo popravke. Nekateri so samo na to zidali, ko so pošiljali popravke, trdeč, da ni res, medtem ko je bilo vendarle res. Vedeli so namreč popravkarji, da se jim ne more ničesar zgoditi. Sedaj bo to drugače: Kdor bo listom pošiljal popravke o stvareh in okoliščinah, o katerih je vedel, da so prav in resnične, bo kaznovan po okoliščinah prav občutno. Kazen je določena od 10 do 1000 kron.

Za vse denarne kazni je plačnik izdajatelj kaznovane tiskovine. Zaradi zanemarjenja potrebne ali dolžne paznosti bodo odgovorni v sledeči vrsti naslednji udeleženci: urednik, založnik, tiskar in konečno raznašalec. Kdor se sklicuje in imenuje svojega prednika, je prost. Celo urednika ne morejo preganjati, če pove osebo, katera je kaznivi spis sestavila in doposlala.

Čisto nova je določba, da smejo državni ali deželni zbor ali delegacije določiti, da posamezni deli steno-grafičnega zapisnika ali poročil ne smejo priti v tiskovine, v kolikor so zapopadeni v poročilih žaljenje veličanstva ali članov cesarske hiše, bogoskrunstvo, pozive k atentatom z razstrelivi (dinamit, smodnik i. t. d.) ali pa javno pohujšanje.

Najvažnejša pa je določba, da postanejo žaljenja po § 487 do 493 k. z. prestopki, o katerih pri nas ne bodo sodili več porotniki, ampak okrajna sodišča. Tudi je v novem načrtu oskrbljeno, da se ne bo smelo po tiskovinah pozivati na bojkot.

Konečno ne smemo prezreti za nas jako važne določbe, da se bode namreč odslej za vsako neopravičeno zaplenitev listov brezpogojno plačala odškodnina iz državne blagajne. Vsled tega bodo naša državna pravdnikstva previdnejša pri zaplembah. Po «D.»

PODLISTEK.

Poset s prijateljem Tonetom v Kranju.

Jaz in Tone sva bila dobra prijatelja že na gimnaziji. Ko sva maturo naredila, dala sva si besedo, da se večkrat obiščeva, dokler sva «med živimi». Po končanih počitkih mahnil jo je Tone tja zad za šenklaško cerkev v Ljubljani, kjer je človek takorekoč «med živimi» pokopan. Prijatelj Tone šel je namreč v lemenat med tista kamenita «velikana», ki nista «med živimi». Mene pa je zanesla usoda na Dunaj, kjer sem «med živimi» in živahnimi Dunajčani prebil dovolj lepih uric. Ker pa nisem ubogal slovenskega pregovora «Kdor gre na Dunaj, naj pusti trebuh zunaj», čutil sem večkrat resničnost napisa neznanega pesnika: «kruleta jen trebuhó kaj pajčone notri delontaj». No, jaz in prijatelj Tone ostala sva «med živimi». Najinih kolegov pa je legel marsikdo v grob.

Ko sva bila nekoč na počitnicah, zvedela sva, da je najin kolega nevarno obolel. Sklenila sva, da ga obiščeva, dokler je še «med živimi». Bil je v Kranju.

Molče korakava s prijateljem Tonetom proti mestu. Gotovo si Tone ni mislil, da bo v tem divnem mestecu «med živimi» še enkrat igral veliko ulogo. Kako bi pač tedaj kaj takega domneval! Saj je bil liki neobrušen demant in njegovo kretanje ter govorjenje je bilo, da bi ga človek nazival nekako «natur bučo».

Med potom nisva bogsigave kaj govorila. Obema je rojila po glavi misel: Bog zna, ali dobiva še prijatelja «med živimi»? Dobila sva ga in bil je najinega poseta zelo vesel? Tožil nama je, da je bolan, in sicer hudo bolan, jaz sem ga tolažil, a Tone jo je zavozil. Tiho je opazoval bolnika in odkimaval z glavo; kar naenkrat pravi bolniku: «Veš kaj, prijatelj, škoda Te je!» — «Zakaj?» praša bolnik. «No, ker ne boš več dolgo «med živimi»». Britko se je nasmehljaj bolnik, jaz sem ga pa potolažil, češ, da Tone ni vsegaveden, kakor se dela.

Šla sva. Tonetu pa sem med potjo povedal par britkih, da ga je bilo tako sram, da se ni upal iti po trgu, ampak, da sva šla po «gasi». V njegovo opravičenje bodi povedano, da Tone tedaj ni imel namena opozoriti prijatelja na smrt, da bi mu ta kaj izročil «med živimi». Nato se podava v cerkev. Pri eni izpovednici na «ženski strani», ki je zelo umetno izrezljana, se usta-

V Kranju, 28. junija.

Odpoved trgovinskih pogodb. Zadnji ministrski svet je sklenil z 31. decembrom letošnjega leta odpovedati trgovinsko pogodbo z Ogrsko. Ogrji na to še niso odgovorili. Ta sklep bo skoro gotovo precej pospešil nagodbena pogajanja med našo in ogrsko vlado.

Deželni zbori. O kranjskem deželnem zboru poročamo na drugem mestu. — V štajarski deželni zbor Slovenci niso prišli. Abstinenca se torej nadaljuje. — V koroškem se je vložil predlog o volilni preosnovi. — V moravskem deželnem zboru se je klub čeških poslancev, obstoječ 41 let, razkrojil. Izstopili so iz kluba Mladočehi, katerih je 17, ker se brnski nadškof Kohn preveč meša v politiko. Poslanec dr. Stranski je vložil nujni predlog glede premembe volilnega reda za moravski deželni zbor. V svojem predlogu zahteva, da se odpravi kurija iz veleposestva, trgovinskih zbornic in virilistov. Stevilo poslancev naj se razdeli med mestne in kmetijske okraje. Naposled zahteva, da se duhovščini prepove agitacija v cerkvi in spovednici.

Bolgarski knez Ferdinand je te dni obiskal ruskega carja, kateremu je zagotavljal vedno zvestobo. Voljan je celo zameniti svojo vero, ako to želi Rusija. Govori se, da bi knez Ferdinand rad postal kralj bolgarski. Glavno besedo pri tem ima Turčija.

Angleški kralj Edvard — bolan. Minuli teden bi se imelo vršiti kronanje angleškega kralja. Delale so se velikanske priprave za to slavnost. Nekaj zastopnikov vladarjev je že bilo dospelo v London, da prisostvuje kronanju. A naenkrat se je raznesla vest, da je kralj nevarno obolel — ima namreč raka. V resnici so zdravniki kralja tudi operirali. V ljudstvu vlada največja pobitost.

Dopisi.

Iz Kranjskegore. V nedeljo dne 15. t. m. dopoldne je govoril naš mlečezobi kaplanček pri propovedi razpriznico mnogo o denarju. Gotovo je denar njegov najboljši prijatelj, kakor je že v navadi pri teh gospodih. Pravil je, da se za denar dobi vse: čast in drugo, da, za denar se dobi tudi zlati križec. Seveda je to vsled tega s priznice »propovedoval«, ker je bil gospod Fran Budinek odlikovan z zlatim križcem ob času, ko je naš presvetli cesar obhajal petdesetletnico svojega vladanja. Kaj si more o tem misliti nevedno ljudstvo, ono si predstavlja po kapelanovih besedah, da si je morda res gospod Fran Budinek, prejšnji župan, kupil zlati križec. Ali si je radovljiški dekan gospod Janez Novak morda tudi kupil, ko je dobil še večjo odliko, kakor gospod

viva. A kmalu sem čutil neprijetno pikanje tiste drobne živalice, ki ji pravimo »bolha«. Tone se je kar po domače praskal, zato sem mu rekel, veš kaj, Tone, tu sva pa res »med živimi«, tedaj hodiva. Zavila sva na pokopališče. Tam sva ogledovala spomenike, čitala napise. Jaz rečem: »Tone, koliko znanih počiva tukaj.« Tone mi odgovori s kisló-svetim hinavskim obrazom: »Res je.« Dejal sem, da idiva raje v mesto, ker bolje je bivati »med živimi« kakor med mrtvimi.

Da poplakneva tužne misli, krenila sva jo k »Petrčku«, seveda zopet po »gasi«, ker Tone ni hotel svoje žalosti kazati ljudem. Tam sva zyrnila nekaj čašic vina v spomin prominolih prijateljev in na zdravje tistih, ki so še »med živimi.« Jaz sem ostal še nekaj časa pri svojcih v Kranju, spremil pa sem Toneta na kolodvor. Poslovala sva se in dala obljubo, da se še snideva, dokler sva »med živimi«. Tone je sedaj v Kranju. Dolgo časa ga že nisem videl, pozabil je obljubo, da se obiščeva večkrat. On mi je dolžan poset. Ko se prihodnjč v Kranju srečava, radoveden sem, kaj bo Tone dejal, ko bo videl, da sem še »med živimi«!

Eden, ki je še »med živimi«.

Budinek. Kajneda saj ima tudi več denarja. Po kapelanovem govorjenju se tudi lahko od gospodov za denar kupijo nebesa. Ako umrje bogatin, ki je še tako brezversko živel, a zapusti za maše in pogreb par stotakov, temu ti gospodje tako pojo, da bi se kmalu zvonjenje ne slišalo. Nasprotno pa, ako umrje kak siromak, ki je hodil redno v cerkev in opravljal svoje verske dolžnosti, pri tem pa gospodje v župniščih najprej povprašujejo, kdo bo plačal. Ker za reveža nobeden ne opravlja molitve, k večjemu sorodniki, se ne morejo brati maše, ker ni denarja, tedaj tak ne pride v nebesa, ampak le oni, ki ima dovolj denarja za maše, oziroma za farske malhe, ki niso nikdar polne. Vrnimo se zopet k zlatemu križcu! Na poti proti kolodvoru v Kranjskigori je vprašal gospod Budinek mimoidočega kapelana: »Kako morete v svoji propovedi govoriti, da se križec dobi za denar?« Kapelan mu odgovori: »Tako sem že večkrat propovedoval, kajti odlike se dobe za denar. Gospod kapelan, ali se tudi post za denar dobi. Naš gospod župnik je pred časom zaračunal siromašnemu ženinu, ker je moral pozneje mašo brati, in zato se je malo postil, 1 krono, katero je tudi dobil. Ko je bil gospod Franc Budinek odlikovan s križcem, povabil je bil na obed vse odlične gospode v Kranjskigori, kakor tudi duhovščino, ki se pa seveda ni udeležila obeda, še manj se pa zahvalila za povabilo. Saj tako se menda spodobi omikanemu človeku. Ko je pa bila letos birma v Kranjski gori, je knezoškof Bonaventura povabil tudi gospoda Budineka, dasiravno je dobro vedel, da ga ne bo. Gospod Budinek se je za povabilo zahvalil in — ni prišel. — Gg. Budinek in Slave nista razsvetlila hiš ob času bivanja knezoškofa v Kranjskigori. In to je vse, gospod urednik, kar sem vam hotel poročati.

Iz Tržiča. Poročali smo že, da so pri zadnjih volitvah v podporno delavsko društvo zmagali »izobraženi« delavci pod komando kapelana Kržišnika. Ko se je konstituiral novi odbor, odklonil je bivši predsednik gospod Rueh zopet ponujeno mu predsedniško mesto, katerega ni mogel vsprejeti v očigled napadov v časopisih in mož, ki so v odboru tistega. Bili so torej med sabo lepa, časti in zaupanja vredna družba slavnoznanega tržiškega »ajmohta«, ki so tukaj začeli delati z imenovano blagajno po navadni metodi narodovih osrečevalteljev na katoliški podlagi. Pri pregledovanju lanských računov — pregledovalca sta bila tajnik Dečman in še nek drug odbornik — izkazala je blagajna prebitka nekaj čez pet kron. Ta znesek bi se bil moral vknjižiti kot prebitek lanskega leta v letošnjo blagajno, a Dečman, ki je bil bolj prebrisane glavice, izmislil si je nekaj boljšega. Izginila je polovica denarja, drugo polovico pa je Dečman potisnil pred svojega druga, češ: »Čemu bi devala v kaso, ki ima dovolj, rajši midva popijeva.« No, njegov »sopregledovalec« je bil vsaj toliko pošten, da je nesel denar bivšemu gospodu predsedniku Ruechu, ki ga pa tudi ni hotel vsprejeti. Sedaj je izginil ves znesek brez sledu. Kje je tistih pet kron? Sicer pa smo stavili že par vprašanj, a na nobeno nismo dobili odgovora in gotovi smo, da nam slavni »ajmoht« ostane tudi ta odgovor dolžan.

Firbec.

Iz Bohinja. Blagoslovljeni meh in kladivo v znani katoliški kovačnici za popravke v Ljubljani še vedno dobro delujeta. Da mladim ljubljanskim kovačem ne zmanjka dela, drezajo tudi stare vpokojene, zaspane župnike, da se lažejo v lastno škodo in tujo korist. Prav je tako! Stari župniki imajo dosti denarja, ki so si ga pridobili brez vsake težave in truda med nezavednim kmetiskim ljudstvom, žene in otrok pa nimajo, da bi jim zapustili! A, če je »bila božja volja«, da jih slučajno tuintam tudi ima kateri, rediti mu jih mora neveden kmet! Zatorej le naj dajo stari župniki nekaj zaslužka za popravke mladim lačnim goltancem v Ljubljani, kjer dandanes tudi kupčija z raznimi blagoslovi in odpustki več tako dobro ne nese kakor nekaj. Vsled tega našim novodobnim katolikom zelo prav pridejo dohodki od takegale dela: »Slavnemu uredništvu »Gorenjca« v Kranju. Sklicujoč se na § 19. tiskov. zakona zahtevam z ozirom na dopis: Iz Bohinja, objavljen v 24. št. Vašega lista z dne

14. junija, da sprejmete na istem mestu in z istimi črkami v zakonitem roku nastopni stvarni popravek: Ni res, da sem prosil za umirovljenje samo zavoljo svojega kapelana; res pa je, da sem prosil za umirovljenje edino le zaradi svoje bolezni in onemoglosti, ker nisem mogel več opravljati svojih dolžnosti. Srednjavas v Bohinju, dne 17. junija 1902. Matija Zarnik, župnik.» No, mi imamo tega dobrovoljnega moža kaj radi, da je nas počastil s to svojo posetnico, in priporočamo se mu še za drugokrat. On je vse časti vreden, in uvodne besede seveda ne zadevajo njega. Samo to se nam zdi čudno, zakaj bi še vedno rad ostal na svojem sedanjem mestu in zakaj hodijo možje prosit, da bi se ga še ne poslalo v pokoj, ako je on prosil za umirovljenje res le zaradi bolezni in onemoglosti, kakor nam piše! To bode nerazumljivo tudi Bohinjcem in, bravši njegov neresničen popravek, bodo najbrž majali z glavami in si mislili: «Ej, vsi so enaki», kakor takrat, ko so slišali, da je v svoji sobi namahal starega Tomca iz Stare fužine.

Deželni zbor kranjski.

Ko je novoizvoljeni kranjski deželni zbor v prvi svoji seji 30. decembra 1901 dovolil proračunski provizorij za leto 1902., se je odgodilo zasedanje in šele čez pol leta so se zopet zbrali poslanci minulo soboto. Sešli so se potem le še v pondeljek in že se je moralo zaključiti zasedanje, ker so klerikalni junaki s svojim nečuvveno surovim in nad vse predrznim nastopom onemogočili vsako mirno delovanje. V nastopnih vrstah podajamo v kratkih potezah poročilo o obeh sejah.

II. seja dne 21. junija.

Predseduje deželni glavar pl. Detela, vlado zastopata deželni predsednik baron Hein in okrajni glavar Haas.

Glavar otvori zborovanje in naznani, da se mu je izročilo 12 nujnih predlogov z različno vsebino. Klerikalci so stavili te predloge samo zato, da bi zavirali delovanje deželnega zbora. Ko se prebera predlogi, zahteva poslanec baron Schweigel, da naj predlagatelji z ozirom na jasno določbo deželnozbornskega poslovnika takoj utemeljujejo nujnost svojih predlogov. Klerikalci, katerim seveda ni bilo kar nič na «nujnosti» in tudi še niso bili naučeni svojih govorčkov, se upro tej zahtevi in dr. Šušteršič izjavi, da hoče njegova stranka prej pred ljudstvom razkrinkati nasilje pri volitvi v odseke: «To lumparijo hočemo videti!»

Vsled tega nesramnega napada nastane v zbornici vihar. Poslanci narodno-napredne stranke skočijo kviško in čujejo se ogorčeni klici: Lump bo komu lumparijo očital! Od žlindre ima umazane roke, žlindra! i. t. d. Deželni glavar pokliče Šušteršiča k redu. Poslanec Hribar pravi, da se iz vsega nastopa vidi, koliko je klerikalcem na nujnosti in da igrajo le komedijo. Ko sta še govorila dr. Schweitzer in dr. Ferjančič, prekine glavar sejo za deset minut.

Ko se seja zopet prične, izjavi deželni glavar, da se bodo nujni predlogi utemeljevali po izvršenem dnevnem redu. Dr. Ferjančič pravi, da je glavar sam v dvomih in da naj zato vpraša zbornico, kakor je to običajno. Dr. Šušteršič in dr. Krek se protivita in deželni glavar preide k dnevnemu redu. Narodno-napredni poslanci in zastopniki veleposestva protestirajo, kar se zabeleži v zapisniku.

Prihodnja točka je volitev v odseke. Ko je klub slovenskih naprednih poslancev izvedel, da želijo klerikalci večjega zastopstva v posameznih odsekih, je bil takoj pripravljen tej želji vstreci. Sklenil je predlagati, da naj se število članov vsakega odseka pomnoži za enega, in da se to mesto odstopi klerikalcem. Šel je še dalje. Sklenil je, predsedništvo v prevažnem finančnem odseku prepuštili klerikalcem, dasiravno je to mesto zavzemal v prejšnjem zasedanju član narodno-naprednega kluba. Klerikalci so odklonili lojalno to ponudbo. Dr. Šušteršič izjavi, da se njegova stranka ne bo udeležila volitev v odseke, da noben član katoliško-

narodne stranke ne bo sprejel izvolitve, da se ne bodo udeleževali sej, da bodeta za posledice odgovorni obe liberalni stranki in da bo sodilo ljudstvo. Dr. Schaffer opozarja na § 5. opravilnika, glasom katerega je vsak poslanec obvezan udeleževati se obravnave in delovanja deželnega zbora in sprejeti eventualno izvolitev. Sprejme se predlog dr. Ferjančiča, da se pomnoži število članov v posameznih odsekih v zgoraj navedenem smislu. Nato se izvrši volitev v odseke. Klerikalci niso volili. Ko so se odseki konstituirali, odkažejo se vse točke dnevnega reda posameznim odsekom.

Dr. Šušteršič utemeljuje sedaj prvi nujni predlog glede spremembe volilnega reda. Prodajal ni nič manj kakor dveipol uri svoje neslanosti. Proti koncu je imel še kakih pet poslušalcev. Vsi drugi, liberalci kakor klerikalci so radi dolgega časa pobegnili iz zbornice. K predlogu se oglasi župan Hribar. Tudi on je za splošno in in enako volilno pravico, ali zagotoviti se mora prej volilna svoboda. Naš zakon sicer strogo kaznuje kupovanje glasov, a nimamo nikakih pripomočkov, kadar duhovščina haranguira ljudstvo raz leco ali v spovednici — — —

Šušteršič in njegovi ožji pajdaši vedo prav dobro, da so prišli v zbornico le vsled nečuvnega duhovniškega pritiska. Zlorabljali sta se za časa zadnjih volitev prižnica in spovednica. Šušteršič in tovariši niso imeli tedaj niti najmanjšega povoda peniti se radi Hribarjevih besedi. Res žalostno bi bilo za poslanca, ako ne bi smel v zbornici in celo na tako rahel način kazati na zlorabo vere. A Šušteršič in njegovi čedni kumpani so hoteli povzročiti škandal in zato so pograbili Hribarjeve besede. Med silnim vrščem tuli Šušteršič in zahteva, da naj predsedujoči namestnik glavarja baron Lichtenberg pokliče Hribarja k redu, češ, da je Hribar razžalil ves duhovski stan. Ker predsednik noče ugoditi tej neopravičeni zahtevi, začne se obstrukcija ali bolje rečeno kraval, kakor ga menda ne uprizarjajo niti klerikalni pijanci v najrazupitejših kosumnih beznicah. Navzlic silnemu hrupu nadaljuje in konča Hribar svoj govor. Namen klerikalne obstrukcije je bil s tem preprečen, a Šušteršič, Brejc, Schweitzer, Jaklič, Drobnič in Dular krulijo naprej, razsajajo, razbijajo in si menda domišljajo, da tako «delajo» za svoje zapeljane volilce. Klerikalec dr. Krek, ki je dobil besedo, ne more govoriti. Šušteršič premetava neko knjigo, Brejc razbija s tintnikom in ga srečno tudi razbije. Drobnič, Schweitzer in Jaklič tolčejo s pestmi po mizi. Posljejo po igrače. Piskajo, trobijo in bobnajo.

Drugi klerikalci ne obstruirajo in se jeze nad razsajalci. Katoliška «inteligenca» je delala škandal skoro tri ure. Slednjič izjavi dr. Krek, da je vsled dolgega stanja tako utrujen, da ne more govoriti in prosi glavarjevega namestnika, da naj zaključijo sejo. Baron Lichtenberg ugoditi tej prošnji in zaključijo sejo ob polsedmih zvečer.

III. seja dne 23. junija.

V ponedeljek so klerikalni razgrajalci postavili krono svoji podivjanosti. Seja se je pričela še nekam mirno. Vršila so se pogajanja, da bi se pomnožilo število članov v finančnem in upravnem odseku na 14 in bi se klerikalcem odstopilo v teh odsekih po šest mest. Liberalna klubla sta bila pripravljena ugoditi tej želji s pogojem, da dr. Šušteršič prekliče svojo psovko «lumparija» in da njegov klub dá možato garancijo, da se stvarno delovanje deželnega zbora ne bo več kalilo.

Tajnik prebere zapisnik o zadnji seji. Dr. Ferjančič se zglaši k besedi in govori takole:

V predčerašnji seji, ko slučajno nisem bil v zbornici, je izustil posl. dr. Šušteršič, «da sem si na Dunaju priberačil advancement za višjesodnega svetnika na troške ljudstva». (Šušteršič: Štima!) Vsakdo bode priznal, da je to na sebi skrajno žaljivo (Klici: Gotovo!). Toda, če pomislim, od koga to prihaja, bi se za stvar ne zmenil, (Dobro!) in bi ne reagiral, da se ni stvar izustila v zvezi s stranko, kateri pripadam. In samo z ozirom na to izjavljam, da nisem beračil za advancement. Tega tudi ni

bilo treba, avanziral sem, ko je po službeni dobi prišla vrsta name, nič prej, nič poznej. A s takimi in enakimi trditvami se hoče dokazati, kako je propala in sprijena stranka, ki ima med seboj take elemente, kakor sem jaz. Bilo bi jako vabljivo, ozreti se po klerikalni stranki ter nekoliko eksemplificirati kake značaje in subjekte ima ta stranka celo na voditeljskih mestih, a tega ne storim. Omeniti hočem marveč samo to, da drzno čelo za to inzulto proti narodno-napredni stranki je imel dr. Šuštersič. Tisti dr. Šuštersič, glede katerega so sodišča v vseh inštancah pravomočno spoznala, da ima **umazane roke** — — —

Šuštersič, Breje, Schweitzer, Jaklič in Drobnič so govornika ves čas motili. Pri zadnjih besedah Ferjančičevih pa skoči Šuštersič pokonci, kakor da ga je pičil gad. V družbi z Drobničem in dr. Brejcem priskoči k sedežu dr. Ferjančiča in tuli, kakor zblaznel človek: «Lump, lump, lažeš, slepar, krađeš državi denar, baraba!» Vsi trije tolčejo kakor obsedeni po mizi pred Ferjančičem. Slednjič pograbi Šuštersič na mizi zveženj papirja in ga vrže Ferjančiču v obraz. Ferjančič se umakne in poslanec Božič vrže v Šuštersiča posodico za pesek, ki pa zadene Drobniča. Nastane splošno razburjenje, vpije se razlega po zbornici, dvigajo se pesti — — — V tem trenutku prihiti deželni glavar Detela, blede kakor zid, postavi se med Ferjančiča in Šuštersiča, potisne slednjega proti sedežem klerikalnih poslancev in zabrani tako navaden pretep. Šuštersič se postavi pred sedeže in zabavlja liberalcem kakor pijan drvar: Koruptna banda! Korumpirte Bande! Boste tako kmalu pocrkali! Ste tatovi in lumpje! Vi kradete! Vi žrete! Vi ste barabe! Vladi ste se prodali, vladni hlapeci! Krave! Lumpi! Lumpi! Psi!

Tako je divjal v enomer voditelj katoliško-narodne stranke, «ljubljenec» naroda in prijatelj ljubljanskega škofa. Breje, Schweitzer, Jaklič in Drobnič mu pritrkavajo. Med silnim hrupom izjavi glavar Detela, da takim ljudem ne predseduje nikdar več in zaključijo sejo. Napredni poslanci mu ploskajo. Klerikalni komedijanti razgrajajo naprej in Šuštersič vpije: «Ali hočete kaj zausnič dobiti?» Dr. Tavčar se vstopi pred Šuštersiča in reče: «Tukaj sem! Prvi bi nerad udaril — na Vašo zausnico sem pa tudi radoveden.» Šuštersič se umika in pravi: «Bo že prišel čas zato.» Tavčar mu pa le prigovarja, da naj, ker je že danes pri delu, tudi to delo izvrši. Ali junak Šuštersič jo slednjič tiho odkuri.

Dostojni poslanci katoliške-narodne stranke so pa tarnali pred dvorano, razgovarjali so se z naprednjaki, obsojali so odločno Šuštersičevo in njega ožjih somišljenikov komedijantstvo in nekateri so se celo drznili trditi, da bodo izstopili iz kluba! Dobro, da jih ni slišal Šuštersič, oni Šuštersič, ki je s svojim surovim in brutalnim nastopom hotel razbiti kranjski deželni zbor, a ni dosegel družega, kakor da ti reveži svojim volilcem ne bodo prinesli niti — knofa! Navzlic temu bota seyeda vpila «Slovenec» in «Slovenski List»: «Slava, slava, našemu dr. Šuštersiču, ki je rešil naš dobri, verni narod!» Le počakajte, gospoda! Lačnim ljudem je ljubši krompir, kakor pretveza, da se gre v kranjskem deželnem zboru za — vero.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Vabilo na naročbo. Danes smo priložili nakaznice vsem onim, katerim je potekla naročnina. Dotični p. i. naročniki se uljudno prosijo, da čimprej pošljejo taisto že z ozirom na redno dostavljanje lista.

Zasedanje kranjskega deželnega zbora je celokupno ministrstvo s cesarjevim privoljenjem zaključilo. Dve seji je imel deželni zbor, čegar zasedanja je vsa dežela tako nestrpnost pričakovala, a predno je sploh mogel zbor začeti kako delo, je že vsemu konec. Dr. Šuštersič s svojimi ožjimi somišljeniki je s svojim nasilnim in nad vse škandaloznim nastopom prepričal vlado, da pri takih razmerah sploh ni misliti na kako sporazumljenje, da ni čisto nič upati na stvarno in resno delo, ker klerikalci sploh nočejo stvarnega in resnega dela. Klerikalci

stojte na blaznem stališču, da se mora večina ravnati po ukazih manjšine, in da je manjšina odločilna stranka v deželnem zboru. «Slovenec» je naravnost izjavil, da klerikalci ne bodo prej odjenjali, dokler se jim v vsem ne ugodi. Poslanci so se razšli in težko, da bi se letos še sklicali. Deželno upravo bo vodil deželni odbor, kateremu se je meseca decembra dovolilo pobiranje deželnih doklad na nedoločen čas, tako da lahko posluje šest let brez deželnega zbora. Pač pa ne bo mogoče izvesti nebroj, zlasti za kmetski stan prevažnih predlog, ker je v to treba privoljenja deželnega zbora. Vsa odgovornost pade na podivjane klerikalne razgrajače v deželnem zboru. Morda bo sedaj izpregledalo zaslepljeno ljudstvo, da se ne gre za «vero», ampak za toli potrebni kruhek, morda se bodo začele sedaj odpirati oči po brezvestnih hujskačih fanatiziranim volilcem še celo na — Gorenjskem!

«Otroški vrtec». Kranjski tehant uživa sedaj lepe dneve. Odkar je «slovenski dvorni svetnik», ki je postot discriminira rerum na stare dni srečno privesljal pod škrijce malega Evgena Lampeta, nam dal častni naslov «otroškega vrtca», trdi farovška kuharica, da poskočijo gosp. tehant za 45½ centimetra od tal — kar je za nečlana «Gorenjskega Sokola» že nekaj — kadar se jim nudi prilika ponoviti ta naslov v «Slovenskem Listu». Mi bi obžalovali, ko bi s to notico kalili nedolžno veselje «svojega» dušnega pastirja. Vendar moramo izjaviti, da nas ta dvornosvetniški dovtip ni tako ranil do srca, kakor morda meni g. tehant. Nikdar si namreč nismo domišljali, da bi vplival naš list na veliko politiko, kakor se to samoobsebi razume n. pr. pri «Domoljubu» ali celo pri «Slovenskem Listu». In tega si tudi sedaj ne domišljamo. Zato pa ta rana ni segala globoko, ampak celo v tolažbo nam je bila. Ker je namreč to duhovitost slovenskega Odysseja prevzel škofov list in organ kranjskega tehanta, smo sedaj popolnoma prepričani, kako krvavo krivico nam je svoj čas delal presvetli g. Anton Bonaventura, ki je prepovedoval in preklinjal celo — otroški vrtec.

Konsumno društvo v Kropi, ki je bilo ustanovljeno meseca septembra leta 1897, je letos spomladi dospelo do popolnega poloma. Pred kratkim je bila razprodaja ostankov blaga in teh je bilo neki tako malo, da se je zanje izkupilo komaj za prvega upnika in za stroške. Dr. Krek pa se še oglasil ni za svojo terjatev, katero je podaril Kroparjem menda iz znanega katoliškega zaklada. Tako cepajo počasi glasovite Šuštersičeve in Jegličeve prodajalne na deželi, in naši zbegani klerikalci jih ne morejo več reševati s svojim denarjem. Zato pa zdaj njih požindrani vodja tako rjove v deželnem zboru, ker mu ti preklicani liberalci nočejo izročiti ključev od deželne blagajnice! O, na deželne stroške bi se še šnopsalo še, a kdor hoče šnopsati, naj tudi sam daje iz svojega mošnjička za «šnopec»!

Krasti jih uči! Slavnemu uredništvu «Gorenjca» v Kranju. Sklicujoč se na § 19. tiskov. zakona zahtevam z ozirom na notico: «Krasti jih uči», objavljeno v št. 24 Vašega lista z dne 14. junija, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek: 1. Ni res, da sem otrokom, ki hodijo v šolo v Srednji vasi, večkrat rekel, da je strašansko velik greh brati «Rodoljuba» in «Gorenjca», res je pa, da tega nisem nobenkrat rekel. 2. Ni res, da sem rekel, da naj, ako vidijo kak tak list v kaki hiši, ga takoj vzamejo in sežgo; res je pa, da nisem ne teh, ne podobnih besed nobenkrat govoril. Srednja vas, 17. junija 1902. Anton Oblak, kapelan.» — Ali ga slišite, Bohinjci, kako preklicuje in zanikuje, kar je govoril zoper «Gorenjca» in «Rodoljuba»? Slabo vest ima in sam zdaj spoznava, da ni prav imel, ko je zabavljajal čez ta dva lista. Dobro si zapomnite to in primite ga za jezik, kadar bode zopet mlatil v šoli, cerkvi, zadrugi ali pa kje drugje po naših časopisih, in recite mu, da naj o tem raje molči, da mu ne bode spet treba javno legati in preklicevati svojih neopravičljivih in neosnovanih besedi! Vi pa odslej le brez skrbi berite tudi liberalne liste, saj vidite, da to res ni nič greh, ko še vaš kapelan piše vanje in pravi, da še

ni nobenkrat rekel, da je greh brati «Rodoljuba» in «Gorenjca». Ako se bode še kdaj tako spozabil, da Vam bode kaj napačnega rekel zavoljo takega branja, pa spet nam pišite, in mi ga bomo iznova okreali v «Gorenjcu», da se bode zopet začel, kakor danes, prav po otročje pred nami zvijati in javkati: «Oh, pustite me, saj nisem, saj nisem jaz nikdar kaj takega storil!»

Katoliška muzika. To je bil dirindaj lansko leto za časa deželnozbornskih volitev! Dr. Šušteršič in tovariši so pridigovali po deželi in mestih križarsko vojsko zoper liberalce. Dobiti so hoteli večino v deželnem zboru in sicer zato, kakor so farbali nezavedno ljudstvo, da bi «rešili» vero, da bi pomagali kmetu na noge in da bi se cedila med ter mleko po kranjski deželi, v resnici pazato, da biz deželnim denarjem krpali svojo pone srečeno, razpokano in raztrgano gospodarsko organizacijo, na robu propada stoječe konzume in kmetijska društva. Pa ni bila božja volja! Po dovršenih volitvah je prav kmalu spoznal Šušteršič, ki je sicer prav brihten človek, (Posebno takrat, kadar se gre za njegovo korist. Op. stavčeva) da je 20 več kakor 16, da, še celo več, kakor 17! Ves trud je bil zaman. Uvidel je, da iz te moke ne bo kruha. A Šušteršič ni nikdar v zadregi. Če ne z lepo, pa z grdo, si je mislil in sklenil je razgnati ta «krivični» deželni zbor in pri novih volitvah iznova poskusiti svojo srečo. V ta namen je zasnoval «katoliško muziko», s katero je hotel z naskokom zavzeti deželni zbor, kakor svetopisemski Jozua nesrečno Jeriho. V prvi seji 30. decembra se je vršila prva skušnja katoliških muzikantov. Takrat se je moglo spoznati, da imajo godci še dosti močna grla, sposobnosti na instrumentih pa takrat še nismo imeli prilike občudovati. Pod spretnim vodstvom Šušteršičevim so se menda vežbali pol leta in v soboto, dne 21. junija se je prvič producirala v dež. zboru katoliška «banda». Dirigent Šušteršič se je za ta nastop vrgel v povsem novo, belo vestijo. Znamenja k pričetku ni dal s taktirko, kakor je običajno, ampak udaril jez neko knjigo parkrat z vso silo na mizo. Da ste slišali takrat ta katoliški sekstel! Kapelnika Šušteršiča in godce dr. Brejca, dr. Schweitzerja, konsumarja Jakliča, kravarja Drobniča in deloma tudi ponižnega Dularja. Nastane vrišč, kakor da si spustil vraga raz verigo. To vse vprek upije, kruli in cvili. Zdi se poslušalcem, da so v menažeriji pred kruljenjem divje zverine. A glej čudo! Zidovi starega strelišča stoje trdno, če Jozua-Šušteršič tudi se tako rujove. Štefeška jim preskrbi instrumente. Sedaj pa klobuk raz glavo! Take virtuoznosti ni pričakoval nihče. Nekateri se producirajo kar na dveh instrumentih obenem. Šušteršič vzbuja uprav senzacijo. Oh! Škoda, da ga niso videli takrat njegovi «zavedni» volilci, kako je v potu svojega obraza delal za vero veliki Šušteršič, kranjski papež in klerikalni kapelnik. Sedi na mizi. Z levo roko drži v ustih trobento, ki pa ni jerihonska, ampak prav navadna otroška trobentica, in z desno vrti kakor obseden svoj simbol — glasno ragljo. Res, pogled za bogove! Schweitzer in Jaklič najrajše rozljata s tintnikom, Drobnič pa igra prav ubrano na činele. Ako mu omahne trudna roka, pogleda ga kapelnik mračno izpod čela in Drobnič začne, kakor da ga je Šušteršič pocukal za špago, na vse pretege zopet obdelovati svoje rene. Vidi se pa takoj, da mož ne ljubi tega instrumenta, a kravjega zvonca, po katerega so iz usmiljenja poslali liberalni poslanci, ni dobiti v celi Ljubljani. In dr. Brejc? vprašaš radovedni bralec. O, ta pa ta! Kakor junček, ki se je po prvem udarcu na nizko čelo odtrgal in utekel smrtonosni sekiri krvoločnega mesarja, tako je skakal Brejček začetkom koncerta po dvorani. Pozneje je razbil nedolžni tintnik in sedaj z vso silo udarja na mali bobenček. Vsi so edini, da se njemu najbolj poda igrača. Vse vprek povprašuje, kje je pustil konjička, ki zadaj piska in vsem se zdi čudno, da mu iz hlače ne gleda malo srajčice! A glej čudo! Če kapelnik Šušteršič se tako raglja in če Brejček se tako pretepa teletino — zidovi starega strelišča se ne omajajo in poslanci se smejejo in smeje se galerija klerikalni bandi! Slednjic se zlata duša dr. Krek usmili izmučenih in potnih tovarišev-muzikantov, prosi za konec seje in predsednik zaključí prvi koncert katoliške muzike. V po-

nedeljek je bila druga in zadnja predstava. Ni bilo več slišati ubranih instrumentov. Muzikanti so pa tem bolj divje-besno uporabljali svoja grla in pesti. A glej čudo! Če je Šušteršič tudi tulil kakor obstreljena zver, če je Drobnič tudi kričal, da že ve, kaj je prav, ker je bil «soldat» — zidovi starega strelišča stoje še vedno trdno, in deželni glavar je zaključil drugi in zadnji koncert. Zasedanje se je zaključilo, a deželni zbor se še davno ni razpustil, kar je Šušteršič hotel učiniti s svojo bando. Klerikalci so napravili mačjo godbo sebi. Sedaj imajo mačka in boli jih glava in glava bo bolela njih volilce. Šušteršič bo sedaj šel na deželo poročat svojim «zavednim» volilcem o svojih junških činih. Pravijo, da bo pustil trobento doma in da bo vzel saboj samo — ragljo. Srečno pot, novodobni Jozua!

Zenska telovadba pri «Gorenjskem Sokolu».

Ker se vedno bolj in bolj širijo telesne vaje in se nežni spol vedno intenzivneje zanima zanje, sklenil je podpisani vaditeljski zbor vpeljati žensko telovadbo v mesecem julijem. V boljše pojasnilo, kaj in kako vpliva telo in njega razvoj, vrši se v nedeljo dne 6. julija ob poldnavajstih dopoldne v telovadnici «Gorenjskega Sokola» javno predavanje, katerega predmet bo: «Telovadba in žena.» Vse one p. i. dame, katere se zanimajo za stvar, vabijo se najljubneje k temu predavanju. Redna telovadba, ki bode vsak torek in petek ob 6. uri zvečer, prične se vtorek, dne 8. julija.

Vaditeljski zbor «Gorenjskega Sokola».

Koncert napravi tukajšnja godba gasilnega društva prihodnjo nedeljo, dne 6. julija na vrtu hotela «pri Stari pošti». — Na kresni večer se je koncert na Gašterju dobro obnesel. Mnogobrojni udeležniki so bili z neumornim sviranjem godbe jako zadovoljni. — Danes zvečer po osmih bo promenadni koncert v «Zvezdi».

Koblar — oženjen? Zadnji «Slovenski List» poroča, da je umrl v Ljubljani «tast» g. dekana Ant. Koblarja.

Obrotno-nadaljevalna šola v Kranju je štela koncem minulega šolskega leta v pripravljalnem tečaju 37, v I. razredu 39, v II. razredu 12, skupaj 88 učencev. Od teh je 74 doseglo svojo učni cilj, 9 jih je zaostalo, 5 učencev pa je ostalo neizprašanih.

Z Bleda. Jutri v nedeljo napravi tukajšnje bralno društvo izlet v Postojno. — Od 1. maja do 15. junija je prišlo na Bled 248 tujcev.

Povožena krava. Med postajama Dovje in Jesenice je osebni vlak povozil kravo župana Franca Jakla z Dovjega, ki je prišla na železniški tir, in jo ubil. Krivda zadene občinskega pastirja z Dovjega, ki je pustil kravo na paši brez nadzorstva.

Občinski odbor škofjeloški je imel v soboto 21. t. m. svojo sejo. Na dnevnem redu je bil razgovor o prevzetju vodovoda v občinsko last. Sklenilo se je, da prevzame mesto vodovod v svojo last, toda pod pogojem, da dobi občina od dežele oziroma od države 30% prispevka kot podporo.

Nesreča. Pišejo nam: V torek 24. t. m. popoldan okolu polsedme ure se je vračala s travnika šestinsedemdesetletna Marijana Tavčar, po domače Kosmula, proti svojemu domu v Kapucinskem predmestju. Med potjo je pričela nabirati ob Sorinih bregovih pri takozvanih «Benetkah» dračje. Starki je spopletelo in padla je tako nesrečno z glavo ob kamen, da se je menda že pri padcu ubila. Obenem je zdrsnila v vodo, iz katere so jo malo trenutkov zatem potegnili mrtvo.

Utopljenec. Iz Savinje so potegnili moško truplo. Konstatiralo se je, da je bil utopljenec škofjeloški ključavnikarski mojster in hišni posestnik Jakob Gašperin. Iz pisma, katerega je pisal svojemu prijatelju pred smrtjo, je bilo uvideti, da je nesrečnika gnalo slabo gmotno stanje in pomanjkanje zaslužka v obupno smrt.

V Vodica se je vršila dne 11. t. m. občinska volitev takole: županom je voljen Matevž Sršen iz Skaručine, občinskim svetovalcem pa Janez Hubad iz Povodij, Franc Sršen iz Gola in France Erce iz Vodice.

Občni zbor kranjske kmetijske družbe za leto 1901 se vrši dne 10. julija t. l. Volili se bodo štirje novi odborniki,

Slovo!

Vsem svojim prijateljem in znancem
kličem pri svojem odhodu iz Kranja presrčni

„Na zdar!“

v Kranju, dne 23. junija 1902.

93

Peter Primožič.

Zaloga „Belske kisle vode“

(Vellacher Sauerbrunnen)

3—12

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Nekoliko kapljic

160-20

Maggi's za
zabelo

podeli juhi, bouillonu, polivki, sočivju nepričakovano
dober okus.

Dobiva se v Kranju pri FRANCU DOLENZU.

FRAN DETTER LJUBLJANA

na Starem trgu šte. 1

Prva in najstarejša 156—41

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam
svoje izvrstne slamoreznice in maltilnice, ki se dobivajo vzlic
njih izborno ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Otvoritev gostilne in priporočilo.

Slavnemu občinstvu, letoviščarjem in iz-
letnikom na Bled uljudno naznanjam, da
sem prevzel

gostilno „pri panju“

v Gradu na Bledu št. 47 in 48.

Priporočam letoviščarjem in potnikom
lepa stanovanja po primernih cenah, s pri-
stavkom, da se dobivajo vedno gorka in mrzla
jedila ter točijo izvrstna štajarska in dolenska
vina. Imam tudi zalogo **prve gorenjske**
pivovarne M. Mayrja v Kranju. Po-
strežba točna, cene nizke. — **Lep vrt s**
kegljiščem, kjer je krasen razgled po ceil
Gorenjski, je p. n. gostom na razpolago.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

78—5

Davorin Vrinšek
gostilničar.

Loterijska srečka dne 21. junija t. l.
Gradec: 80 8 82 38 17

Tedenski sejem v Kranju dne 23. t. m.

Prignalo se je 220 glav goveje živine, 15 telet, 314 prašičev,
18 ovac, — koze, 7 buš. — 50 kg: pšenice K 9·50,
prosa K 7·—, ovska K 7·50, rži K 8·50, ajde K 7·—,
ječmena K 7·50, krompirja K 2·50.

Najstarejša tvrdka v Kranju Rajko Krisper

priporoča p. n. kupčevkam in kupcem svojo bogato raz-
vrščeno zalogo vsakojakega **galanterijskega, norim-
berškega** in **špecerijskega blaga.**

Posebno pa se opozarja p. n. občinstvo in p. n. oko-
ličane na vsakdanje potrebne stvari, kakor vse mogoče
vrste *moke, kave, čajev, riža, sladkorja, žganih pijač, navad-
nega in toaletnega mila in drugih špecerijskih stvari.*

Opozarja se na brezkonkurenčno prodajo vsako-
vrstnih *košaric, pletenic, kovčkov in igrač, namiznega orodja,*
vsake vrste krtač in krtačič, glavnikov, česalk itd. Dobivajo
se igre za kratek čas: *tombola, domino, igre za sestavljanje*
hiš in raznovrstnih, uprav slikovitih podob iz kamenčkov
itd. itd. 95—1

!Postrežba najkulantnejša!

!Cene primerne!

Nad 500 različnih vzorcev

Pri nakupu blaga za

Moške obleke

se dobro priporoča

R. MIKLAUC

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 5

ki ima v zalogi vedno najnovejše blago.

O resnično nizkih cenah se vsakdo lahko prepriča.

74—7

Vzorke pošilja na zahtevanje poštnine prosto

Največje, najhitrejše in najvarnejše vožnje, ki
vozijo v Ameriko

Hamburg-New-York le 6 do 7 dni.

Vozne cene po najnižjih cenah za vse razrede prodaja ter
daje pojasnila točno in brezplačno oblastveno potrjena 94—1

Agentura Hamburg-Ameriške Linije
v Ljubljani, Marijin trg št. 1 nasproti frančiškanske cerkve.

Priznано najboljšę

oljnate barve

Prodaja na debelo!

smlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurencę po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah
Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. 82—4

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Prodaja na drobno!

Andrej Boucon

159-42 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

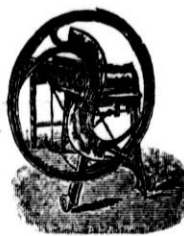
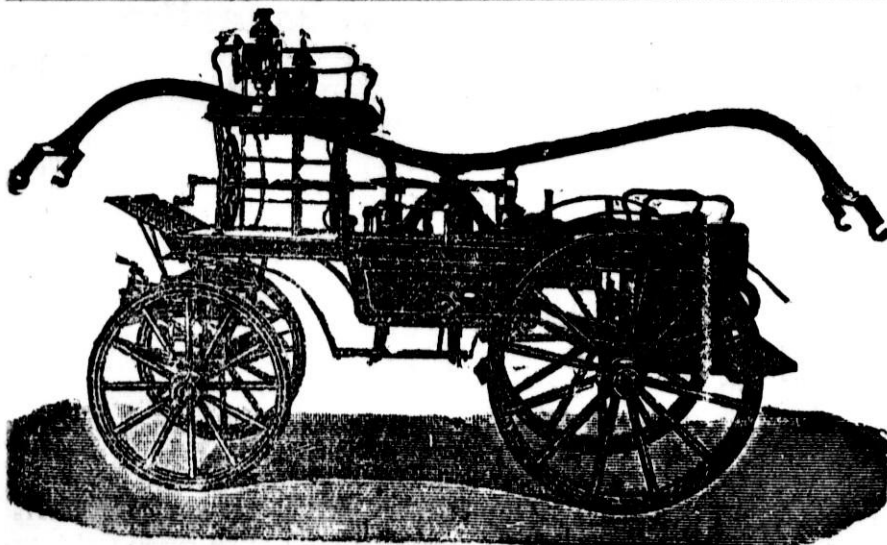
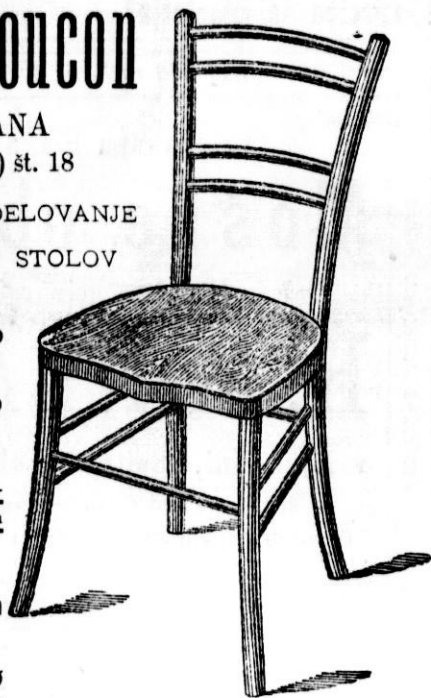
TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE
in vseh v to stroko
spadajočih pred-
metov, kise izvršujejo
natančno po naročilu.

Zunanja naročila se iz-
vršujejo točno in po najnižjih
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in
frankovano.

Vnovič znižane cene!

Poljedelski stroji vsake vrste, posebno priznано najboljši gepeljni, mlatilnice in slamoreznice.

Pluge, železne, katere ni treba držati in s katerimi se lahko orjejo tudi ozki kraji po gld. 30-

Brane za travnike in njive.

Trombe za vodo in gnojnico vsake vrste.

Cevi za vodovode in vodnjake, najceneje.

Klinje, jermena in drugi posamezni deli za stroje

se dobijo v najboljši izvršitvi v skladišču 108—52

Fran Zeman

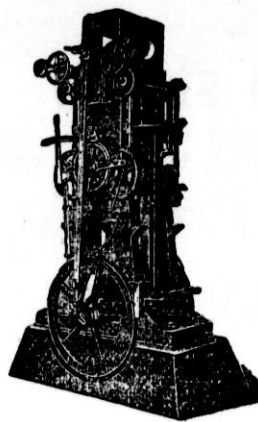
v Ljubljani, Poljanska cesta št. 24 („pri Korenu“)

Predtiskarija **FRANJA** Predtiskarija **MERŠOL**

LJUBLJANA, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — po zelo zmernih cenah. 158-41

Monogrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsakršno blago. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

G. Tönnies

Ljubljana 76—6

tovarna za stroje, železo
in kovinolivarna

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ameri-
kanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

Č. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic,
kmetijskih strojev, I. moravska mehanična
tkalnica cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča 13—22

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-
kom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti
zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-
trebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Naprodaj je več novih in rabljenih

HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v
upravištvu „Gorenjca“.

1—26

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne
križe, štedilnike i. t. d. 81—5

Špecijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-
cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v
to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga
strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepenke v najboljših kako-
vostih. — Strel vodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z
obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba str-
nišč in kopelnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti
jamstvu primernega, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje
brezplačno. 114—48

59—9

Eduard Allgäuer

klet sadnega soka

Altenstadt, Predarlško
je najboljša in najtrajnejša domača
pijača mošt

se napravi iz Etterovega sadnega soka.

Razven vode ni treba nobene primesi,
tudi sladkorja ne, ker je ta že v
sadnem soku.

Popolno čist in narejen le iz sadnega
soka in sladkorja ter ima veliko
prednost pred kemično narejenimi
umetnimi izdelki za mošt.

Deset litrov sadnega soka pridejanih
120 litrom vode, da po kipenju 130
litrov mošta prve kakovosti

jako lepe barve!

Preprosto izdelovanje.

Nedosežne dobrote in trpežnosti ter
okusa.

Zaloga pri gospodu:

Francu Dolencu v Kranju.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

priporoča Iv. Pr. Lampret, tiskar v Kranju.

Kuverte in vizitnice po najnižji ceni

Birmanska darila

ure, zlatnino
in srebrnino
po jako nizkih cenah

priporoča

H. SUTTNER, urar

v Kranju. 73-7

Ceniki zastoj in poštine prosto.

Stanje hranilnih vlog:
1,200.000 K.

Rezervni zaklad:
nad 36.000 K.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom
sprejema hranilne vloge vsaki dan in jih obrestuje
po 4 $\frac{1}{2}$ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
za vložnike plačuje iz svojega. 20-23

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 109-52

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

JOS. POGAČNIK

krojaški mojster v Radovljici štev. 41

priporoča slavnemu občinstvu

svojo delavnico za izdelovanje

Raznovrstnih
oblek

za gospode, uradniških uniform, salonskih,
turistiških in kolesarskih oblek, havelokov,
povrtnikov za spomladansko in letno sezono.

Različno blago, in sicer najmoderneje je vedno
14-23 v zalogi.

Železnato
vino

LEKARJA
Piccoli - ja
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

krepča
malokrvne,
nervozne in
slabotne osebe

Edina
zaloga na
Kranjskem
lekarna
Piccoli
pri Angelu
Ljubljana
dunajska cesta.

Pollitrska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar GABRIEL
PICCOLI v Ljubljani točno, ako se mu pošlje
166a-41 znesek po poštnem povzetju.

Otroški vozički

4·50
gld.

4·50
gld.

se dobivajo po sledečih cenah:

4·40, 5·50, 6·50, 7·50, 8·—, 9·—, 10·—, 12·—,
14·—, 16·—, 18·—, 20·— gld.

Galanterijsko blago na drobno in
na debelo.

ALBIN RANT v Kranju

pod mestom.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, saloga
pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne vloge, zrcal, podob,
otročjih vozičkov, naslonjačev, poč-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 60-9

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastoj in poštine prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krome, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krome, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na doma stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnštvo se nahaja v hiši štev. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.